

ԽՕՍԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻ

Այսօր մեզմե կը բաժնուի մեր ընտանիքի անդամներէն, մեր Միաբանութեան եղբայրներէն, Անուշաւան Մ. Վրդ. Հղջանեանը: Իր ապրած 65 տարիներէն 55 տարիները ապրեցաւ իբրեւ ուսանող, Սարկաւագ, վարդապետ եւ Միաբան Սրբոց Յակոբեանց մեր Եղբայրութեան: Իր ամբողջ կեանքին ընթացքին անհկա չը դադարեցաւ ուսանելէ, զարգանալէ: Ուսանող եւ ուսումնատենչ էր: Իբրեւ ուսանող իրեն համար հետաքրքրական օրեր ապրած է, մանաւանդ երբ սկիզբները լեզուագիտութեան սէր ունէր:

Կը պատմէր թէ ինչպէս, երբ որ Փարիզ, Սորպոնի համալսարանի լեզուագիտութեան դասընթացքին կը հետեւէր, Սանսգրիտ լեզուն սորվելու, 21 աշակերտներով սկսած են, բայց տարուան կէսին, 21 տարբեր եւ օտար երկիրներէ եկած աշակերտներէն երկուքը միայն մնացած են շարունակող: Եւ այդ երկուքէն մէկը Անուշաւան Վարդապետն էր:

Ապա ան կոչուեցաւ ուսուցչութեան պաշտօնին: Ուսուցիչ եղաւ մեր Սրբոց Թարգմանչաց վարժարանի, Ժառանգաւորաց վարժարանի, Եափայի, Հայփայի, Ամմանի մեր համայնքներուն զաւակներուն իբրեւ դաստիարակ:

Ան ոչ միայն Ամմանի մեր համայնքին տարիներով եղաւ հովիւ, քարոզիչ, ուսուցիչ եւ դաստիարակ, այլ նաեւ Շուէտի հայկական գաղթօճախին: Շուէտի մեր համայնքը զինք կը յիշէ իբրեւ այն բարի, ազնիւ հոգեւորականը, որ նուիրուած հոգիով իրենց հետ եղաւ եւ իրենց հոգեւոր կարիքները հոգաց եւ գիրքնէ դաստիարակեց:

Ամմանի եւ Շուէտի համայնքներու հովուութենէն յետոյ, վաճմ վերադարձաւ, եւ Եափայի եւ Հայփայի հոգեւոր հովուութեան պաշտօնները ստանձնեց, նոյն ժամանակ շարունակելով դաստիարակի իր պարտականութիւնները: Եւ այս բոլորը՝ ինքնակամ յօժարութեամբ կատարեց մինչեւ իր կեանքին վերջին շունչը:

Բոլոր անոնք որոնք ծանօթացան Անուշաւան Վարդապետի անձին, անոր մէջ տեսան իր ուխտին, եւ իր հոգեւորականի կոչումին հաւատարիմ կրօնաւորը, պարտաճանաչ, վստահելի եւ պարկեշտ:

Իբրեւ միաբան Սրբոց Յակոբեանց Ուխտին, ան խղճամիտ գիտակցութեամբ եւ հանոյժով կը կատարէր Սուրբ Տեղեաց մէջ դարաւոր եւ ամենօրեայ եւ գիշերախառն մեր պաշտամունքները եւ Ս. Պատարագներու մատուցումը: Նաեւ մեր միաբանական կեանքի վարչական պարտականութեանց շարքին ծառայած է իբրեւ անդամ յանձնախումբերու, եւ ատենադպիր ժողովներու, խղճամօթէն արձանագրութիւններ պահելով:

Ան, ինչպէս քիչ առաջ կարդացինք, ըստ Սաղմոսեբգովին, եւ ըստ Յովհաննոս Աւետարանին մէջ Յիսուսի ակնարկութեան Նաթանաէլի մասին, «սհա այր յորում ննգութիւն ոչ գոյ»: Ոչ մէկ ննգութիւն կար իր հոգիին մէջ, իր մտքին մէջ:

Ապրեցաւ հաւատարիմ իր կոչումին: Կը սիրէր գրել եւ ուսումնասիրել: Տեղեկատուութիւններ դրկել թերթերուն, օգտակար եւ կարեւոր ծառայութիւն մատուցանելու գոհունակութեամբ:

Երուսաղէմի մէջ, ոչ-հայ կրօնական եւ իմացական շրջանակներու գործունէութեանց իր մասնակցութիւնը զինք կը մղէր լեզուներ

ստրվելու: Իր կեանքը լեցուն կը զգար կարդալով եւ արտայայտուելով, եւ մաս կազմելով Անգլերէն, Ֆրանսերէն եւ Շուէտերէն լեզուներով հաւաքոյթներու եւ յայտագիրներու: Աստուծոյ կողմէ իրեն տրուած շնորհները կը գործածէր իր կարողութիւններուն չափով: Մինչեւ անգամ վերջին երկու տարիներուն, գերմաներէն լեզուն ստրվելու հետամուտ էր աշխուժօրէն եւ զուարթօրէն:

Այսպիսի շնորհալի եղբայր մը, գաւակ մը Սուրբ Աթոռին, կը հրաժարի մեզմէ: Իր վերջին պատարագը կը մատուցանէ: Անոր համար է որ «Ողջոյնը» իրմէ պիտի առնենք, աղօթելով որ Աստուած իր արդարներուն շարքին ընդունի անոր հոգին, ներելով անոր մարդկօրէն ունեցած թերութիւններուն, «Եւ ով է մարդ որ կեցցէ եւ ոչ մեղիցէ»:

Մէկ դժգոհութիւն եթէ պիտի յայտնենք, այն պիտի ըլլար որ, իր առողջութեան կապակցութեամբ բժիշկներէն հեռու կ'ուզէր մնալ միշտ, հաւատալով որ ինք առողջ է: Այդ կամշտտ հոգին անգամ զինքն պահեց գործունեայ, աշխոյժ եւ հաւատարիմ, մինչեւ իր վերջին շունչը, երբ, Վերափոխման շաբաթ առաւօտ, Շաֆայի մեր վանքին մէջ Ս. Պատարագ մատուցանելէ, խաղողի օրհնութիւն կատարելէ յետոյ, պարտաւանաչութեամբ Երուսաղէմ կը վերադառնար մասնակցելու համար, Գեթսեմանիի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ մէջ, ամբողջ միաբանութեան հետ, Վերափոխման պաշտամունքին:

Եւ յանկարծակաւ սրտի կաթուածին պատճառաւ հիւանդանոց կը փոխադրուի եւ հոգին կ'աւանդէ:

Աստուած ընդունի բարի այդ հոգին, եւ Սրբոց Յակոբեանց մեր հաստատութեան վրայ Տիրոջ հովանին անպակաս մնայ միշտ: Եւ Սուրբ Հոգիին շնորհաբաշխութեամբ Սուրբ Յակոբայ մայրավանքի ծառը ծաղկուն մնայ առ յաւէտ: Եւ մեր Ժառանգաւոր սաներէն շնորհալի գաւակներ, յիշեն անձնուէր այս հոգին եւ անոր նկարագիրը, եւ շնորհօք Սուրբ Հոգւոյն որոշեն ծառայել Աստուծոյ, ծառայել Սրբոց Յակոբեանց դարաւոր հաստատութեան եւ Սուրբ Վայրերու պայծառութեան, եւ մեր աշխարհացրիւ ժողովուրդին, իբրեւ հոգեւոր դաստիարակներ, անձնդիր հովիւներ եւ Տիրոջ պատգամին քարոզիչներ:

Սուրբ Հոգիին միխթարութեամբը թող գօրանան մեր ամբողջ միաբանութիւնը եւ մեր ժողովուրդը, ինչպէս նաեւ Անուշաւան Վարդապետի հարապատմերը, Հալէպաբնակ իր եղբայրը, իր ընտանիքի բոլոր անդամներով:

Եւ Աստուծոյ կամքն օրհնեալ ըլլայ, յաւիտեանս յաւիտենից:

Թ.Ա.Մ.